

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Αρχαία Ελληνική Γραμματεία

Γ΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:

Πλάτων, «Πολιτεία», Β, 377c-e

Ενότητα 3^η: Η εκπαίδευση στην Πολιτεία του Πλάτωνα

Ανθολόγιο Φιλοσοφικών Κειμένων

Τίτλος:

«Περιπλανήσεις στον κόσμο της σοφίας»

ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας δευτεροβάθμιας: Λάμπρος Πόλκας,

Κοσμάς Τουλούμης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Περιπλανήσεις στον κόσμο της σοφίας

Δημιουργός

Μαρία Παναγιώτου

Διδακτικό αντικείμενο

Αρχαία Ελληνική Γραμματεία

(Προτεινόμενη) Τάξη

Γ΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Αύγουστος 2014

Διδακτική / θεματική ενότητα

Ανθολόγιο Φιλοσοφικών Κειμένων: Κεφάλαιο τρίτο: Σωκράτης και Πλάτων.

Ενότητα 3^η: Η εκπαίδευση στην «Πολιτεία» του Πλάτωνα.

Διαθεματικό

Όχι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

—

Χρονική διάρκεια

8 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: ιστολόγιο τάξης, διαδίκτυο.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Ως απαραίτητες προϋποθέσεις θεωρούνται η εξοικείωση τόσο του διδάσκοντος όσο και των μαθητών/-τριών με ανοιχτά διερευνητικά ψηφιακά περιβάλλοντα, όπως η

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

[Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#) του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας και η [Ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Περσέα](#) με τη χρήση ιστολογίων, αλλά και με λογισμικά συγγραφής και παρουσίασης για τη δημιουργία πολυτροπικών κειμένων.

Εξίσου σημαντική κρίνεται η θεωρητική κατάρτιση του εκπαιδευτικού στις [βασικές αρχές της Μάθησης μέσω σχεδιασμού](#) και η εξοικείωσή του με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο εργασίας, ώστε να προωθείται η συζήτηση μεταξύ των μαθητικών ομάδων με τη διακριτική παρέμβασή του για παροχή διευκρινίσεων, ενθάρρυνσης και επιβράβευσης κάθε προσπάθειας. Αν προϋπάρχει ιστολόγιο της τάξης θα διευκολύνει την εφαρμογή, ενώ στην αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να προβλεφθούν επιπλέον διδακτικές ώρες για τη δημιουργία του.

Όσον αφορά την υλικοτεχνική υποδομή της σχολικής μονάδας είναι αναγκαία η εξασφάλιση ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή για κάθε ομάδα μαθητών με σύνδεση στο διαδίκτυο και ένας βιντεοπροβολέας.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο αποτελεί πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με βασικό άξονα το απόσπασμα από την «Πολιτεία» του Πλάτωνα στο οποίο ασκείται δριμεία κριτική σε βάρος των ποιητών, γιατί στους μύθους παρουσιάζουν τους θεούς με ανθρώπινες αδυναμίες, πάθη και ελαττώματα παραπλανώντας κυρίως τους νέους, οι μαθητές προβαίνουν σε μια διαχρονική και διεπιστημονική ανασκόπηση των μύθων περί των θεών, της αρχής του κόσμου και των όντων. Μέσα από ιστοεξερευνήσεις και δραστηριότητες που ευνοούν τη φαντασία και την πρωτοβουλία διαπιστώνουν ότι αυτοί αποτέλεσαν αντικείμενο οξείας κριτικής και

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

αμφισβήτησης εξαιτίας της γέννησης της φιλοσοφίας και της επιστήμης, αλλά και των φυσικών θεωριών των προσωκρατικών φιλοσόφων, οι οποίες σε συνδυασμό με άλλες κοινωνικο-οικονομικές παραμέτρους οδήγησαν στη μετάβαση από το παλαιό θρησκευτικό σύστημα στις αξιώσεις του Λόγου για την αλήθεια κατά την κλασική περίοδο.

Παράλληλα, μέσα από τη συνεξέταση της ελληνικής μυθολογίας με τις μυθολογίες των άλλων λαών κατανοούν ότι, παρά τις επιφανειακές τους διαφορές, ενσαρκώνουν με διαφορετικά παραδοσιακά «ενδύματα» τα ίδια σύμβολα και ενώνουν την ανθρώπινη διάνοια με την αποκάλυψη του μυστηρίου και τη βίωση της Αλήθειας από τον πρωτόγονο άνθρωπο, ενώ ταυτόχρονα συνδέονται με τη σύγχρονη επιστήμη της μυθολογίας και της ψυχολογίας που αποπειρώνται να ερμηνεύσουν το μύθο μέσα από διαφορετικές οπτικές γωνίες. Έτσι, οι μαθητές συνειδητοποιούν ότι ο μύθος αποτελεί ένα τεράστιο θέμα έρευνας το οποίο επιδέχεται πολλές ερμηνείες σε πολλά επίπεδα, από την ψυχαγωγία και τη διδακτική του φύση ή και την προσέγγιση της ιστορικής αλήθειας ως την εναρμόνιση του ανθρώπου με τον εαυτό του και τη συνειδησιακή του εξέλιξη.

Από την άλλη πλευρά, αξιοποιώντας τις δυνατότητες που προσφέρουν οι ΤΠΕ εμβαθύνουν στη μελέτη των συστατικών στοιχείων και των σταδίων δημιουργίας της καθαρής ποίησης. Προβληματίζονται για την αξία κάθε πνευματικού έργου και διαμορφώνουν προσωπική άποψη τόσο για την προσωπικότητα του Αθηναίου φιλόσοφου, ο οποίος κατηγορήθηκε ως εμπνευστής του φασισμού από τον [Richard Crossman](#), τον [Arnold Toynbee](#), τον [Karl Popper](#) κ.ά., όσο και για την ανάγκη αυτονομίας της τέχνης, την οποία καταλύουν τα απολυταρχικά καθεστώτα. Συγχρόνως, όμως, συνειδητοποιούν ότι είναι απαραίτητη η κριτική του έργου τέχνης και η οριοθέτηση της ελευθερίας του καλλιτέχνη, ώστε να μην γίνεται κατάχρηση της υπερβολικής ελευθερίας και θίγονται πρόσωπα, συνειδήσεις, ιδανικά και αξίες.

Τελικός στόχος είναι η δημιουργία ενός νέου ψηφιακού μύθου με τη συνεργασία όλων των μαθητών στη [Γ' φάση](#) ή η δημιουργία μιας ψηφιακής αφίσας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

με το εργαλείο [Glogster](#) ή ακόμα και η δραματοποίηση ενός μύθου της επιλογής τους ανάλογα με τις ιδιαίτερες κλίσεις και τα ενδιαφέροντά τους. Η εργασία τους θα αναρτηθεί στο ιστολόγιο της τάξης ή του σχολείου και θα αποτελεί ένα νέο ψηφιακό πόρο για τους χρήστες του διαδικτύου.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η αμφισβήτηση της πνευματικής δημιουργίας του αρχαϊκού κόσμου, η οποία πραγματοποιήθηκε μέσα σε συγκεκριμένα κοινωνικά και πολιτικά πλαίσια, από τους μεταγενέστερους φιλοσόφους και επιστήμονες που επιζητούν την απομυθοποίηση της Αλήθειας για τη δημιουργία των όντων και του κόσμου, μπορεί να αποτελέσει αφετηρία, για να οδηγηθούν σταδιακά οι μαθητές σε έναν πιο προσωπικό διάλογο με την ιδεολογία και τα αιτήματα αυτών των δύο διαδοχικών εποχών και να διαμορφώσουν προσωπική άποψη τόσο για τον ανεκτίμητο θησαυρό σοφίας που μας κληροδότησε η πρωτόγονη διάνοια όσο και για την επιτακτική ανάγκη του περάσματος στην ορθολογική ερμηνεία του κόσμου.

Η επιλεκτική ανάγνωση διαδικτυακών πηγών και η αξιοποίηση οπτικοακουστικού υλικού διεγείρουν το ενδιαφέρον και την προσοχή των μαθητών, ενώ η εμβάθυνσή τους στη μελέτη της παγκόσμιας μυθολογίας και της καλλιτεχνικής δημιουργίας ευνοεί την καλλιέργεια της κριτικής τους σκέψης και τη διαμόρφωση αισθητικών κριτηρίων. Έτσι παρέχεται στους μαθητές η ευκαιρία να μετέχουν σε μια πολλαπλή διανοητική και αισθητική εμπειρία.

Αυτή η μεθοδική διαχρονική προσέγγιση της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς στοχεύει στον κριτικό αναστοχασμό των μαθητών πάνω στα στοιχεία που μας κληροδοτήθηκαν και τους διευκολύνει να συνδέσουν το παρελθόν με το παρόν, καθώς εξετάζουν θέματα που απασχολούν τον άνθρωπο διαχρονικά, όπως η προσπάθεια αυτοσυντήρησης του εκάστοτε κοινωνικο-πολιτικού συστήματος μέσα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

από τη δημιουργία «μύθων», ώστε να κατευθύνει το συλλογικό τρόπο του «σκέπτεσθαι» και να μεταβιβάζει στις νεότερες γενιές αντιλήψεις και νόρμες.

Η διαθεματική προσέγγιση του γνωστικού αντικείμενου θεωρείται αυτονόητη, αφού εμπλέκονται ποικίλα γνωστικά αντικείμενα και επιστήμες, όπως η Μυθολογία, η Φιλοσοφία, η Ψυχολογία, η Λογοτεχνία κ.ά.

Το σενάριο στηρίζεται στο παιδαγωγικό θεωρητικό πλαίσιο [«Μάθηση μέσω Σχεδιασμού» \(Learning by Design\)](#) και συνδυάζει την πολυτροπική θεωρία της επικοινωνίας και τους πολυγραμματισμούς (Cope & Kalantzis 2000, Kalantzis & Cope 2008, Kress & van Leeuwen 2001). Οι μαθητές συνεργαζόμενοι σε ομάδες προσεγγίζουν το μεταφρασμένο αρχαίο ελληνικό κείμενο μέσα από μια σύγχρονη θεώρηση, η οποία ταιριάζει περισσότερο στην ηλικία τους και βασίζεται στις πρακτικές του γραμματισμού, όπως η διερεύνηση, η χρήση του διαδικτύου και άλλων ΤΠΕ, που έχουν άμεση σχέση με τη σύγχρονη γνωστική πραγματικότητα. Αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και ανακαλύπτουν μόνοι τους τη γνώση διαβάζοντας και δημιουργώντας πολυτροπικά κείμενα. Ο ρόλος του διδάσκοντος κινείται στα όρια της υποβοηθούμενης ανακάλυψης, σύμφωνα με την παιδαγωγική θεωρία της [ζώνης επικείμενης ανάπτυξης](#) του μαθητή ([Κοινωνικός εποικοδομισμός](#) του Vygotsky). Ακόμα, επιχειρείται η σύνδεση του παρελθόντος με το παρόν και το σύνολο της κοινωνικής εμπειρίας των μαθητών, εφόσον διερευνώνται διαχρονικά θέματα που αφορούν την ανθρώπινη υπόσταση, όπως η [προπαγάνδα](#) που ασκείται από την εκάστοτε ηγεσία (θρησκευτική/πολιτική/οικονομική) και η αξία της [πολιτιστικής κληρονομιάς](#) όχι μόνο για την εθνική ιστορία κάθε λαού, αλλά και γενικότερα για ολόκληρη την ανθρωπότητα.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές / μαθήτριες επιδιώκεται:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Να γνωρίσουν τη δομή και την αμφίδρομη σχέση του μύθου με το εκάστοτε θρησκευτικό, κοινωνικό και πολιτικό σύστημα.
- Να επικοινωνήσουν με τις μυθολογίες άλλων λαών και να διαμορφώσουν αντικειμενικά κριτήρια αξιολόγησης κάθε πολιτισμού.
- Να μυηθούν στον ιδεαλισμό του Πλάτωνα και να προβληματιστούν γύρω από τα ζητήματα που έθεσε σε σχέση με τον κόσμο και τον άνθρωπο.
- Να γνωρίσουν τα στάδια της καλλιτεχνικής δημιουργίας και να εκτιμήσουν τη συνεισφορά του καλλιτέχνη/δημιουργού στον εμπλουτισμό της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Να διαμορφώσουν μια στάση κριτικής αμφισβήτησης των πληροφοριών που δέχονται στην καθημερινότητά τους.
- Να συνειδητοποιήσουν τη διαχρονική ανάγκη για αυτονομία της τέχνης.
- Να ευαισθητοποιηθούν στο ζήτημα διαφύλαξης της πολιτισμικής μας παράδοσης.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές / μαθήτριες επιδιώκεται:

- Να προσεγγίσουν αρχαιοελληνικές έννοιες και λέξεις που σχετίζονται με την πλατωνική φιλοσοφία και να τις αξιοποιήσουν στο νεοελληνικό λόγο.
- Να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους με λογοτεχνικούς και επιστημονικούς όρους και να εκτιμήσουν τη συνυποδηλωτική λειτουργία της γλώσσας.
- Να εκτιμήσουν τη διαλογική μορφή των πλατωνικών έργων.
- Να αξιοποιήσουν δημιουργικά το λεξιλόγιό τους κατά τη διατύπωση των επιχειρημάτων τους, προκειμένου να υποστηρίξουν τα πορίσματα της διερεύνησής τους.
- Να ασκηθούν στον προφορικό λόγο και τη συζήτηση μέσα στα πλαίσια της ομάδας.
- Να αποκωδικοποιούν και να παράγουν πολυτροπικά κείμενα με τη χρήση ΤΠΕ διαμορφώνοντας το ύφος τους ανάλογα με την κατάσταση επικοινωνίας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γραμματισμοί

Οι μαθητές / μαθήτριες επιδιώκεται:

- Να καλλιεργήσουν δεξιότητες δημιουργικής αφομοίωσης ενός μεταφρασμένου φιλοσοφικού κειμένου και να συνειδητοποιήσουν ότι μπορεί να αποτελεί αφετηρία για τη διαπραγμάτευση σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων.
- Να χειρίζονται αποτελεσματικά τις ΤΠΕ όχι μόνο ως μέσο αναζήτησης πληροφοριών αλλά και ως μέσο επικοινωνίας και δημιουργίας πολυτροπικών κειμένων.
- Να εξοικειωθούν με ανοιχτά και διερευνητικά περιβάλλοντα μάθησης (Λεξικά, Σώματα Κειμένων, Ψηφιακές Βιβλιοθήκες, μηχανές αναζήτησης) και να αναπτύξουν την ικανότητα κριτικής αξιοποίησης των ψηφιακών πηγών για τη δημιουργία δικών τους ψηφιακών πόρων, οι οποίοι μπορεί να αναρτηθούν στο διαδίκτυο.
- Να αντιληφθούν τη ρευστότητα του ψηφιακού κειμένου και τη σημασία των εργαλείων του [Web 2.0](#), όπως τα ιστολόγια και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα οποία αποτελούν τη σύγχρονη κειμενική πραγματικότητα και ευνοούν την υπεύθυνη ανταλλαγή απόψεων και γνώσεων μέσα στην παγκόσμια διαδικτυακή κοινότητα.

Διδακτικές πρακτικές

Το συγκεκριμένο σενάριο διδασκαλίας αποσκοπεί στην ολιστική προσέγγιση της γνώσης και έχει ως στόχους οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να εξοικειωθούν με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο εργασίας, καθώς ανταλλάσσουν απόψεις με τους συμμαθητές τους, μαθαίνουν να ακούν προσεκτικά και ενεργητικά τις ιδέες των άλλων (active listening) και να εκφράζουν τις δικές τους.
- Να αναπτύξουν την κριτική σκέψη και την αυτενέργειά τους κατά τη μαθησιακή διαδικασία.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Να ασκηθούν στη διερευνητική-ανακαλυπτική μάθηση, ώστε να αφομοιώσουν σε μεγαλύτερο βαθμό την παρεχόμενη γνώση.
- Να αποκτήσουν δεξιότητες δημιουργικής αξιοποίησης νέων κειμενικών ειδών και ψηφιακών περιβαλλόντων μάθησης και συγγραφής, για να δημιουργήσουν δικούς τους ψηφιακούς πόρους.
- Να αναπτύξουν υγιή κριτήρια επικοινωνιακής αυτοαξιολόγησης και ετεροαξιολόγησης.
- Να εκφράσουν την ταυτότητά τους και να διαμορφώσουν προσωπική αντίληψη μέσα από τη φιλοσοφική και επιστημονική προσέγγιση για ζητήματα που απασχολούν τον σύγχρονο άνθρωπο, όπως οι αστικοί μύθοι που διαδίδονται ταχύτατα στη διαδικτυακή σφαίρα της μυθολογίας και τα όρια της ελευθερίας του καλλιτέχνη.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η αμφισβήτηση της παιδαγωγικής αξίας των αρχαϊκών μύθων, που προβάλλουν τον ανθρωπομορφισμό των θεών, από τον Πλάτωνα και τους μεταγενέστερους φιλοσόφους και επιστήμονες στο συγκεκριμένο απόσπασμα της Πολιτείας δίνει την ευκαιρία να μνηθούν οι μαθητές στην έννοια του μύθου και να διερευνήσουν διαχρονικά τη δομή και την κοινωνική και πολιτιστική του σημασία. Οι μαθητές/-τριες, όταν διδάσκονται τη συγκεκριμένη ενότητα, είναι αρκετά εξοικειωμένοι με τους μύθους της επικής και δραματικής ποίησης, ωστόσο δεν τους δίνουν την προσοχή που τους αρμόζει, αφού τους θεωρούν μια «ιστοριούλα» με στοιχεία παραμυθιού, από την οποία αντλούμε πληροφορίες για την αντιμετώπιση του άγνωστου από τους προγόνους μας καθώς και για τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις.

Από την άλλη πλευρά, παρατηρούμε συχνά την άκριτη αποδοχή αστικών μύθων από τους εύπιστους μαθητές μας, όπως η αναφορά του «κυρία/-ε μας ψεκάζουν». Έτσι, το συγκεκριμένο σενάριο μπορεί να εξάψει την περιέργεια και τη δεκτικότητά

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

τους, εφόσον πραγματεύεται το επίκαιρο θέμα της δυναμικής των μύθων και της πολιτιστικής αξίας της παγκόσμιας μυθολογίας.

Εξάλλου, η πρόταση του Πλάτωνα να υπόκειται η τέχνη σε λογοκρισία, προκειμένου να αποκατασταθεί το χαμένο από το «ανάπηρο πολίτευμα της δημοκρατίας» γόητρο της «Καλλιπόλεως», μας επιτρέπει να κάνουμε αντιληπτά στους μαθητές μας τα περιθώρια δημιουργικής ελευθερίας που είχαν οι ποιητές που πραγματεύονταν μυθολογικά θέματα στην αρχαία ελληνική λογοτεχνία και να τους προβληματίσουμε για τα όρια της ελευθερίας του καλλιτέχνη συνδέοντας το παρελθόν με τα βιώματά τους στη σύγχρονη κοινωνία.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το παρόν σενάριο είναι απόλυτα συμβατό με το [Πρόγραμμα Σπουδών \(ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ\) \(βλ. αριθμό 5\)](#) ως προς τους στόχους, τη μέθοδο ανάλυσης, διδασκαλίας και αξιολόγησης της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στο Γυμνάσιο, καθώς μεταξύ άλλων προτείνεται: α) να αποκτήσουν οι μαθητές βασικές γνώσεις για την ιστορία της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφικής σκέψης και να προβληματιστούν γύρω από τα ζητήματα που έθεσε σε σχέση με τον κόσμο και τον άνθρωπο, β) να κατανοήσουν μέσα από τη γνωριμία τους με το φιλοσοφικό λόγο τον αρχαίο ελληνικό κόσμο και την επίδραση που άσκησε στη νεότερη εποχή και γ) να αντιληφθούν τη διαχρονικότητα και τη διαλεκτικότητα της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφικής σκέψης. Παράλληλα, συνδέεται με τις Γενικές Κατευθύνσεις και τους Διδακτικούς Στόχους που περιλαμβάνονται στο [Βιβλίο εκπαιδευτικού](#), για την 3^η Ενότητα του Ανθολογίου Φιλοσοφικών Κειμένων, Γ' Γυμνασίου. Στο συγκεκριμένο σενάριο γίνεται επέκταση της διδασκαλίας και αφιερώνονται επιπλέον ώρες σε σχέση με τα προβλεπόμενα από το αναλυτικό πρόγραμμα.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο συγκεκριμένο σενάριο οι ΤΠΕ προσφέρουν στους μαθητές τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν κριτικά και δημιουργικά ποικίλα ψηφιακά περιβάλλοντα, να

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

λειτουργήσουν ως κριτικά υποκείμενα, να αναστοχαστούν σχετικά με την πορεία τους προς τη γνώση και, τέλος, να συνθέσουν δικά τους πολυτροπικά κείμενα.

Μέσα από τη συνανάγνωση κειμένων και οπτικοακουστικού υλικού εξάγουν τις πληροφορίες επαγωγικά (οπτικοακουστικός γραμματισμός) και ενισχύεται η ανακαλυπτική μάθηση μέσα από την ουσιαστική διερεύνηση στο διαδίκτυο, προκειμένου να συγκεντρώσουν το απαραίτητο υλικό για την εκπόνηση των εργασιών τους, ενώ συγχρόνως αξιοποιούνται οι δυνατότητες που παρέχουν τα έγγραφα Google για από κοινού επεξεργασία και συνδιαμόρφωση.

Οι μαθητές αξιοποιούν λογισμικά παρουσίασης και εργαλεία κοινωνικής δικτύωσης, για να εκφράσουν την κοινωνική τους ταυτότητα, συνεργάζονται και αλληλοεπιδρούν κατά τη διαμόρφωση των εργασιών τους, τις οποίες αναρτούν στο ιστολόγιο της τάξης. Εξάλλου, η σύνδεση των ΤΠΕ με το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας αναδεικνύει τις διαθεματικές προοπτικές του και του προσδίδει προστιθέμενη αξία μέσω της σύνδεσής του με θέματα της σύγχρονης κοινωνίας.

Κείμενα

Κείμενα σχολικών εγχειριδίων

Ανθολόγιο Φιλοσοφικών Κειμένων Γ΄ Γυμνασίου:

[Ενότητα 3^η: Η εκπαίδευση στην *Πολιτεία* του Πλάτωνα](#) (Πολιτεία, Β, 377 c-e).

[Βιβλίο εκπαιδευτικού.](#)

[Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας \(Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου\): Πλάτων.](#)

Φιλοσοφικός λόγος Γ Γενικού Λυκείου - Θεωρητικής Κατεύθυνσης. Βιβλίο Μαθητή (εμπλουτισμένο):

[Πολιτεία.](#)

Αρχές Φιλοσοφίας Β Λυκείου Θεωρητικής Κατεύθυνσης:

[Οι απόψεις του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη για την ποίηση](#) [πηγή: Θ. Πελεγρίνης, *Αρχές Φιλοσοφίας*, Β Λυκείου Θεωρητικής Κατεύθυνσης, ΟΕΔΒ, Αθήνα 2002].

[Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων.](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Θεματικοί κύκλοι, Έκφραση - Έκθεση (Β' Γενικού Λυκείου):

[Τέχνη και Κριτική.](#)

Κείμενα εκτός σχολικών εγχειριδίων

[Μεταμορφώσεις της Σκέψης. Κλασική Αρχαιότητα](#) [πηγή: Καρπούζος Αλέξης. 2014.

Τόμος 2^{ος}. Εργαστήριο Σκέψης. Αθήνα].

Υποστηρικτικό / εκπαιδευτικό υλικό

Βίντεο

[Γνωρίζοντας την Ακαδημία Πλάτωνος](#) [πηγή: YouTube (Διάρκεια: 3.43') 2011. LifeEdite].

[Joseph Campbell Η δύναμη του μύθου, ο ήρωας](#) [πηγή: YouTube (Διάρκεια: 56.42'). 2014]. [Joseph Campbell. 1998. *Η Δύναμη του Μύθου*. Αθήνα: Ιάμβλιχος].

[The Hero's Journey](#) [πηγή: YouTube (Διάρκεια: 7.39'). 2011].

[Έχει ανάγκη ο Θεός από εισαγγελία;](#) [πηγή: YouTube (Διάρκεια: 5.24'). 2012].

[Το ραδιοφωνικό μήνυμα του Σεφέρη κατά της χούντας στο Β.Β.Σ](#) [πηγή: YouTube (Διάρκεια: 3.16'). 2014].

Ιστοσελίδες

[Πλάτων](#) [πηγή: Βικιπαίδεια: Ελεύθερη Διαδικτυακή Εγκυκλοπαίδεια].

[Λογοκρισία στην Ελλάδα](#) [πηγή: Βικιπαίδεια: Ελεύθερη Διαδικτυακή Εγκυκλοπαίδεια].

[Ιερά Εξέταση](#) [πηγή: Βικιπαίδεια: Ελεύθερη Διαδικτυακή Εγκυκλοπαίδεια].

[Μυθολογία και υποσυνείδητο](#) [πηγή: Διεθνής Πολιτιστικός και Φιλοσοφικός Οργανισμός Νέα Ακρόπολη].

[Ο Συμβολισμός του Φιδιού στην Παγκόσμια Μυθολογία. Μυθολογίες-Θεολογίες](#) [πηγή: Διεθνής Πολιτιστικός και Φιλοσοφικός Οργανισμός Νέα Ακρόπολη].

[Μύθοι και ήρωες στην αρχαία Ελλάδα και την Κίνα](#) [πηγή: Διεθνής Πολιτιστικός και Φιλοσοφικός Οργανισμός Νέα Ακρόπολη].

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

[Μύθος-Μυθολογία](#) [πηγή: Εργαστήριο Διδακτικής Θετικών Επιστημών].

[Ο βυθισμένος κόσμος των αρχετύπων](#) [πηγή: Άρθρο της εφημερίδας Το Βήμα. International Edition. 10/08/1997].

[Μύθος και κοινωνική πραγματικότητα](#) [πηγή: Άρθρο της ηλεκτρονικής εφημερίδας tvxs. 27/06/2014].

[Ελληνικοί «αστικοί μύθοι» που άντεξαν στο χρόνο](#) [πηγή: Άρθρο της ηλεκτρονικής εφημερίδας Newsbeast. 30/07/2014].

[Έλληνες, καχύποπτοι, φτιάχνουν νέους «μύθους»](#) [πηγή: Άρθρο της εφημερίδας Καθημερινή. 18/07/2014].

[Η παρθένος– μητέρα](#) [πηγή: Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι].

[Αισθητικές αντιλήψεις στον Πλάτωνα](#) [πηγή: Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού].

[Τι χρησιμεύει η ποίηση;](#) [πηγή: Άρθρο του Gottfried Benn στην ιστοσελίδα της Ηλιοπούλου Κ. Ολόκληρο το κείμενο της ομιλίας του Gottfried Benn έχει δημοσιευτεί στο περιοδικό Ποίηση. τεύχος 23 (μτφρ. Κώστας Κουτσοурέλης σε συνεργασία με ομάδα σπουδαστών του Γερμανικού τμήματος του ΕΚΕΜΕΛ)].

[Δημιουργός και δημιουργικότητα στην ποίηση](#) [πηγή: Άρθρο του Μπαμπινιώτη Γ. στην προσωπική ιστοσελίδα του].

[Τι είναι η ποίηση](#) [πηγή: Άρθρο του Terry Eagleton στο ιστολόγιο του Παναγιωτίδη Μ. 28/12/2008].

[Η Φιλοσοφική αμφισβήτηση του Μύθου](#) [πηγή: Άρθρο του Γερολυμάτου Γ. στο «Περί Τέχνης ο Λόγος». 03/11/2012].

[Η τέχνη χτες και σήμερα](#) [πηγή: Άρθρο του Γερολυμάτου Γ. στο «Περί Τέχνης ο Λόγος». 09/11/2012].

[Γιώργος Σεφέρης: Η Τέχνη και η εποχή](#) [πηγή: Άρθρο στο «Περί Τέχνης ο Λόγος»].

[Η αρχαία Φιλοσοφία για την Τέχνη και τους καλλιτέχνες](#) [πηγή: Άρθρο του Γερολυμάτου Γ. στο «Περί Τέχνης ο Λόγος». 10/11/2012].

[Η εκπαίδευση των φυλάκων στην Πλατωνική Πολιτεία](#) [πηγή: Ιστοσελίδα [Ιδεότοπος](#)].

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

[Θεός και θεολογία στο έργο του Πλάτωνα](#) [Άρθρο του Καλλιγά Π. στην ιστοσελίδα Πεμπτουσία].

[Η έννοια της Παιδείας στον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη](#) [πηγή: Άρθρο της Τσώνη Α. στην ιστοσελίδα Φιλοσοφία].

[Αστικοί μύθοι \(Urbanlegends\)](#) [πηγή: Ινστιτούτο Goethe].

[Ο συμβολισμός στη μυθολογία των Ατζέκ\(ων\)](#) [πηγή: Archive.gr].

[Κοσμογονία: Τι πίστευαν οι λαοί για τη δημιουργία του κόσμου](#) [πηγή: HistoryReport].

[Η εκπαίδευση στον Πλάτωνα](#) [πηγή: Όμιλος Μελετών, Μορφωτικό Σωματείο].

[«Ο ελληνικός πολιτισμός έχει γεύση ελευθερίας»](#) [πηγή: Συνέντευξη του Ζαν Πιερ Βερνάν στην ιστοσελίδα Ψυχολογία, Φιλοσοφία, Επιστήμες, Παιδεία].

[Το πολυσύνθετο παζλ της αρχαίας Ελληνικής μυθολογίας](#) [πηγή: Ταξίδι στην αρχαία Ελλάδα].

[Ο Πλάτων, η πολιτική και η Ακαδημία](#) [πηγή: Αρχαίοι Έλληνες Φιλόσοφοι. Αρχαιογνωσία και Αρχαιολογία στη Μέση Εκπαίδευση. Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα. Κάλφας Β. & Γ. Ζωγραφίδης].

[Γιατί ο Πλάτων γράφει διαλόγους;](#) [πηγή: Αρχαίοι Έλληνες Φιλόσοφοι. Αρχαιογνωσία και Αρχαιολογία στη Μέση Εκπαίδευση. Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα. Κάλφας Β. & Γ. Ζωγραφίδης].

[Η πρόσληψη της επικής διήγησης](#) [πηγή: Αρχαίοι Έλληνες Φιλόσοφοι. Αρχαιογνωσία και Αρχαιολογία στη Μέση Εκπαίδευση. Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα. Πόλκας Λ.].

[Μύθος και λόγος στον Πλάτωνα](#) [πηγή: Ενδογλωσσική μετάφραση. Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία. Τσέλικας Σ.].

[Επιτομή Λεξικού για την Αρχαία Ελληνική Γλώσσα των H.G. Liddell & R. Scott](#) [πηγή: Ψηφίδες για την Ελληνική Γλώσσα].

[Ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Περσέα](#) [πηγή: Perseus Digital Library. Tufts University].

[Glogster](#) [Λογισμικό δημιουργίας ψηφιακής αφίσας].

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

Το συγκεκριμένο σενάριο προτείνεται να πραγματοποιηθεί σε τρεις φάσεις:

Α΄ Φάση (στο εργαστήριο πληροφορικής με τη χρήση βιντεοπροβολέα)

Στην πρώτη φάση, που διαρκεί δύο έως τρεις διδακτικές ώρες, προτείνεται αρχικά ο εκπαιδευτικός να προκαλέσει σύντομη συζήτηση με τους μαθητές για τα προγενέστερα φιλοσοφικά ρεύματα (προσωκρατικοί, σοφιστές) που προσπάθησαν να ερμηνεύσουν ορθολογικά τον κόσμο και επηρέασαν σημαντικά τη διαμόρφωση της κοσμοθεωρίας του Πλάτωνα. Έτσι, θα τους δώσει την ευκαιρία να κατανοήσουν ευκολότερα την ηθική και πολιτική σκέψη του φιλοσόφου. Αν το θεωρεί σκόπιμο, μπορεί να τους παρουσιάσει και το ακόλουθο βίντεο: [Γνωρίζοντας την Ακαδημία Πλάτωνος](#), ώστε να αποκτήσουν εποπτική αντίληψη του χώρου, του χρόνου και της επίδρασης που άσκησε στο δυτικό στοχασμό.

Οι μαθητές χωρίζονται σε τέσσερις ομάδες των πέντε ή έξι ατόμων. Καθώς τα φύλλα εργασίας στη φάση αυτή, που αποσκοπεί στην προσέγγιση των βασικών σημείων της πλατωνικής φιλοσοφίας, είναι δύο, προτείνεται οι δραστηριότητες κάθε φύλλου να διαμοιραστούν σε δύο ομάδες για πιο γρήγορη ολοκλήρωσή τους. Η εργασία κάθε ομάδας θα αποτελεί τμήμα μιας τελικής παρουσίασης στο PowerPoint που θα αναφέρεται στον «Πλατωνικό Ιδεαλισμό» και στο «Το Αγαθό, το Αληθινό και το Ωραίο στον Πλάτωνα» αντίστοιχα. Είναι προτιμότερο οι ομάδες να προκύψουν χωρίς την παρέμβαση του εκπαιδευτικού ή τουλάχιστον με ελάχιστη παρέμβασή του στην περίπτωση που ενσκήψουν κάποιες κοινωνικού τύπου δυσλειτουργίες (ομάδες μόνο με αγόρια ή κορίτσια, μαθητές που δεν γίνονται αποδεκτοί σε καμιά ομάδα). Οι ομάδες των μαθητών επιλέγουν το φύλλο εργασίας που προτιμούν και ονομάζονται [Ιδεαλιστές](#) και [Θεολόγοι](#) ανάλογα με την αποστολή που αναλαμβάνουν. Στη συνέχεια, τα μέλη κάθε ομάδας κατανέμουν μεταξύ τους αρμοδιότητες (χειριστής υπολογιστή, καθοδηγητής βημάτων φύλλου εργασίας, επεξεργαστής υλικού, συντονιστής, εκπρόσωπος της ομάδας και σύνδεσμος) και αξιοποιούν ψηφιακές

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

πηγές μέσα από ιστοεξερευνήσεις, για να συγκεντρώσουν τις πληροφορίες που τους χρειάζονται. Ο εκπαιδευτικός, βέβαια, έχει ήδη εγκαταστήσει στους υπολογιστές τα δύο Φύλλα Εργασίας που περιλαμβάνουν διαφορετικές δραστηριότητες για κάθε ομάδα.

Οι δύο πρώτες ομάδες ([οι Ιδεαλιστές](#)) συλλέγουν πληροφορίες για τα πολιτικά συστήματα της εποχής που απογοήτευσαν τον Πλάτωνα και τον οδήγησαν στη θεωρητική σύλληψη της ιδανικής πολιτείας, μιας ουτοπίας όπου θα μπορούσε να επιτευχθεί η ουσιαστική σύζευξη εξουσίας και γνώσης. Αξιοποιώντας τα διαδραστικά βιβλία του μαθητή στην πλατφόρμα του Ψηφιακού Σχολείου και τα ψηφιακά εγχειρίδια της σειράς «Αρχαιογνωσία και Αρχαιολογία στη Μέση Εκπαίδευση», που υπάρχουν στην Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, ανασυνθέτουν την κοινωνική δομή και το εκπαιδευτικό σύστημα που θα καταστήσουν την «Καλλίπολιν» πρότυπο σοφίας, ανδρείας, σωφροσύνης και δικαιοσύνης και θα την καθοδηγούν προς το Αγαθόν. Μυούνται στην πλατωνική θεωρία των ιδεών, τη διάκριση των μερών της ψυχής και την αξία του διαλογικού τρόπου γραφής και καταθέτουν τις απόψεις και τα πορίσματα της έρευνάς τους σε μια παρουσίαση διαφανειών, με στόχο να ενθαρρυνθεί η αυτοέκφρασή τους και να καλλιεργηθεί η δεξιότητα παραγωγής λόγου σε συγκεκριμένες συνθήκες επικοινωνίας. Τέλος, οι ομάδες αναρτούν τις εργασίες τους στο ιστολόγιο της τάξης, προκειμένου να επακολουθήσει ανταλλαγή σκέψεων και σχολιασμός των ευρημάτων τους στην ολομέλεια της τάξης.

Οι μαθητές των άλλων δύο ομάδων, οι [Θεολόγοι](#), εξετάζουν τη θεολογική σκέψη του Πλάτωνα και τον ρηξικέλευθο, για την εποχή του, τρόπο με τον οποίο προσπαθεί να ερμηνεύσει τη φύση του θείου μέσω του ορθού λόγου και να οριοθετήσει τη σχέση του με τον άνθρωπο και τον κόσμο, ξεπερνώντας τις παραδοσιακές προκαταλήψεις των συγχρόνων του. Στη συνέχεια, μέσα από ιστοεξερευνήσεις συλλέγουν πληροφορίες για τις αισθητικές αντιλήψεις του φιλοσόφου και, προκειμένου να ενισχυθεί η γλωσσική τους ταυτότητα, αναζητούν τη σημασία πλατωνικών όρων που προσδιόριζαν τη σχέση αρχετύπου και ειδώλου στο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ψηφιακό Λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας των H.G. Liddell & R. Scott και τις αξιοποιούν σε νεοελληνικές εκφράσεις. Στην επόμενη δραστηριότητα, οι μαθητές τεκμηριώνουν με επιχειρήματα την πρότασή τους για αποδοχή ή απόρριψη της ομηρικής και δραματικής ποίησης στο εκπαιδευτικό σύστημα της ιδεώδους πολιτείας, με σκοπό να εκφράσουν τις προσωπικές τους ταυτότητες, ενώ στο τέλος δημιουργούν μια παρουσίαση στο PowerPoint με τα πορίσματα της διερεύνησής τους και τις σκέψεις τους, την οποία κοινοποιούν στο ιστολόγιο της τάξης.

Κατά την τελευταία ώρα αυτής της φάσης όλες οι ομάδες των μαθητών παρουσιάζουν στην ολομέλεια της τάξης τα αποτελέσματα των ερευνών και τις απόψεις τους και αξιολογούν τις εργασίες τους. Προτείνεται η αξιολόγηση να βασιστεί σε τρία επίπεδα, την αυτοαξιολόγηση των ομάδων, την ετεροαξιολόγηση από τις άλλες ομάδες, αλλά και την αξιολόγηση από τον καθηγητή. Με αυτόν τον τρόπο επιχειρείται να ελεγχθούν αφενός ο βαθμός κατανόησης των διδαχθέντων και απόκτησης δεξιοτήτων και αφετέρου η ποιότητα και αποτελεσματικότητα των παρουσιάσεων. Τα κριτήρια αξιολόγησης προτείνεται να στηρίζονται στους άξονες της επιτυχούς συνεργασίας των ομάδων, της επίτευξης των στόχων, της πρωτοτυπίας και της επικοινωνιακής επιτυχίας των παρουσιάσεων, του βαθμού ενσωμάτωσης των ΤΠΕ και της πολυτροπικότητας των κειμένων.

Β΄ Φάση (στο εργαστήριο πληροφορικής)

Στη δεύτερη φάση, που διαρκεί τρεις διδακτικές ώρες, συγκροτούνται έξι νέες ομάδες των τριών ή τεσσάρων ατόμων που θα συνεργαστούν για την επεξεργασία τριών φύλλων εργασίας με διαφορετικές δραστηριότητες. Οι ομάδες των μαθητών επιλέγουν το φύλλο εργασίας που προτιμούν και, ανάλογα με την αποστολή που αναλαμβάνουν, ονομάζονται [Μυθολόγοι](#), [Κοσμοπολίτες](#) και [Καλλιτέχνες](#). Τα μέλη κάθε ομάδας κατανέμουν μεταξύ τους αρμοδιότητες (χειριστής υπολογιστή, επεξεργαστής υλικού, συντονιστής και εκπρόσωπος της ομάδας) και αξιοποιούν διαδικτυακές πηγές για την εκπόνηση των εργασιών τους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι δύο πρώτες ομάδες ([οι Μυθολόγοι](#)), αφού μοιράσουν μεταξύ τους, μετά από συνεννόηση, τις δραστηριότητες, με άξονα το μεταφρασμένο κείμενο της [3^{ης} Ενότητας](#) συλλέγουν πληροφορίες για τα πρόσωπα του διαλόγου στο 2^ο βιβλίο της Πολιτείας, το σκηνικό και το χρόνο, το θέμα συζήτησης, τα στάδια εκπαίδευσης των φυλάκων και τους λόγους επίκρισης των ποιητών. Στη συνέχεια, παραπέμπονται στην [Ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Περσέα](#) και μελετούν αποσπάσματα από το συγκεκριμένο έργο, με σκοπό να εξοικειωθούν με τη διερεύνηση σε ανοιχτά περιβάλλοντα μάθησης. Αναζητούν σε ψηφιακά λεξικά συνώνυμα και ομόρριζα της λέξης "μύθος" σε μια προσπάθεια ενίσχυσης και εμπλουτισμού της γλωσσική τους ταυτότητας και ακολούθως διερευνούν ζητήματα που έχουν άμεση σχέση με την έννοια του μύθου, όπως τους δημιουργούς, τα είδη, τη λογοτεχνική αξιοποίησή του και την πολιτιστική του αξία. Έτσι, διαπιστώνουν ότι αποτελούσε ένα είδος «κοινού πολιτιστικού αγαθού» που από τη μια πλευρά συνέδεε τα μέλη μιας κοινότητας μεταξύ τους και από την άλλη συνέδεε ολόκληρη την κοινότητα με τις ρίζες της, ότι ευνοεί την ψυχική συμμετοχή και τον προβληματισμό του αποδέκτη και, επιπλέον, ότι μεταβάλλεται διαρκώς, καθώς βρίσκεται σε διαλεκτική σχέση με τις μεταβαλλόμενες συνθήκες κάθε εποχής.

Οι μαθητές της τρίτης και τέταρτης ομάδας ([οι Κοσμοπολίτες](#)), αρχικά, εξοικειώνονται με τις έννοιες «αρχέτυπο, σύμβολο, μοτίβο, συνειδητό και ασυνειδητό», προκειμένου να διευκολυνθεί η κατανόηση του οπτικοακουστικού υλικού που θα επεξεργαστούν στη συνέχεια, και τις αξιοποιούν σε νεοελληνικές εκφράσεις. Στην επόμενη δραστηριότητα ανασυνθέτουν τη θεωρία του αρχετύπου, που επινοήθηκε από τον Ελβετό ψυχολόγο και ψυχίατρο [Karl C. Jung](#) και τον Σκοτσέζο εθνολόγο και ανθρωπολόγο [Sir James Frazer](#) και καταγράφουν ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αρχετυπικού συμβόλου. Πραγματοποιώντας ένα συναρπαστικό ταξίδι στην παγκόσμια μυθολογία αναζητούν ομοιότητες και διαφορές στα σύμβολα των μύθων, προκειμένου να διαπιστώσουν την ταύτιση και την κοινή προέλευσή τους από την προσπάθεια του πρωτόγονου Νου να συλλάβει και να

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

εκφράσει το μέγα μυστήριο της Φύσης και της Ζωής. Ακολουθώντας, παρακολουθούν και αποδομούν δύο βίντεο (το πρώτο με συνέντευξη του Αμερικανού μυθολόγου και συγγραφέα [Joseph Campbell Η δύναμη του μύθου, ο ήρωας](#) και το δεύτερο με παρουσίαση των κοινών σταδίων της πορείας γνωστών ηρώων κινηματογραφικών ταινιών [The Hero's Journey](#)), με σκοπό να διαπιστώσουν όχι μόνο τη σύμπτωση συμβόλων σε διαφορετικές θρησκείες αλλά και τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζουν το υποσυνείδητό μας, ανασύροντας στην επιφάνεια συναισθήματα που είναι συνδεδεμένα με οικείες και αναλλοίωτες εικόνες, από τις οποίες είναι δύσκολο να απελευθερωθούμε. Ακριβώς αυτά τα αρχαία μοτίβα προσωπικότητας, που αποτελούν κοινή κληρονομιά της ανθρωπότητας, χρησιμοποιούν πολλές φορές οι διηγηματογράφοι για τη δημιουργία δραματικών εμπειριών που είναι καθολικά αναγνωρίσιμες. «Για αυτόν το λόγο η κατανόηση αυτών των δυνάμεων είναι σημαντικό πλεονέκτημα ενός διηγηματογράφου» (Vogler 2007). Στο τέλος, ενημερώνονται για την επινόηση και ταχύτατη διάδοση αστικών μύθων (urban legends) από κέντρα εξουσίας και οικονομικών συμφερόντων, τα οποία αποβλέπουν στη χειραγώγηση και τον αποπροσανατολισμό της κοινής γνώμης. Απώτερος σκοπός είναι να προβληματιστούν οι μαθητές και να υιοθετήσουν μια στάση κριτικής αμφισβήτησης και ορθολογικής ερμηνείας των μηνυμάτων που δέχονται στην καθημερινότητά τους. Η αποστολή τους ολοκληρώνεται με την κοινοποίηση των απόψεων και των αποτελεσμάτων της διερεύνησής τους στο ιστολόγιο της τάξης, για να ανταλλάξουν σχόλια με τους συμμαθητές τους.

Η πέμπτη και έκτη ομάδα (οι [Καλλιτέχνες](#)) διανέμουν μεταξύ τους τις εργασίες και επεξεργάζονται το τρίτο φύλλο. Αρχικά, διερευνούν σε ψηφιακά λεξικά τις σημασίες όρων που έχουν σχέση με την τέχνη και τους αξιοποιούν στην παραγωγή νεοελληνικών εκφράσεων, ενώ στη συνέχεια προσεγγίζουν τα στάδια της ποιητικής δημιουργίας, την προσωπικότητα του ποιητή και τη διαλεκτική του σχέση με το κοινωνικό και πολιτικό σύστημα της εποχής του. Μέσα από τη μελέτη επιστημονικών άρθρων διαπιστώνουν την ιδιαίτερη αξία του έργου του, τόσο για τον εκάστοτε

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

αναγνώστη όσο και για την παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά, αφού ο ποιητής (καλλιτέχνης) και ο φιλόσοφος γεννούν μια νέα πραγματικότητα, επινοούν μια αδιανόητη δομή λέξεων, ήχων, ρυθμών και νοημάτων. *«Η ποίηση δεν βελτιώνει, ωστόσο κάνει κάτι πολύ πιο κρίσιμο: μεταβάλλει. Δεν έχει τη δύναμη να παρεμβαίνει ιστορικά, αν είναι καθαρή τέχνη, δεν έχει τη δύναμη να παρεμβαίνει θεραπευτικά και παιδαγωγικά, επιδρά διαφορετικά: Αίρει τον χρόνο και την ιστορία, η επίδρασή της φτάνει ως τα γονίδια, ως τις κληρονομικές καταβολές, ως την ουσία, ένας μακρύς εσωτερικός δρόμος, η φύση της ποίησης είναι τελείωση και σαγήνη»* (Gottfried Benn).

Αφού διαμορφώσουν προσωπική άποψη για την καλλιτεχνική δημιουργία, αποτυπώνουν τις εκτιμήσεις τους για την προσωπικότητα του Πλάτωνα και για την ανάγκη αυτονομίας και ελευθερίας του καλλιτέχνη/δημιουργού. Στην επόμενη δραστηριότητα, καλούνται να ανασύρουν στη μνήμη τους και να καταγράψουν περιπτώσεις άσκησης λογοκρισίας στην τέχνη και σε ποικίλα δημοσιεύματα κατά τη διάρκεια της ιστορίας ως και τη σύγχρονη εποχή, με σκοπό να κατανοήσουν τη «φίμωση» της έκφρασης, την υποχρεωτική πνευματική νάρκη και την κατάλυση αξιών και ιδανικών που επιβάλλονται από τα απολυταρχικά καθεστάτα, αλλά συγχρόνως και την ανάγκη αντικειμενικής κριτικής και οριοθέτησης της ελευθερίας του καλλιτέχνη, προκειμένου να αποφεύγονται περιπτώσεις ασυδοσίας και προσβολής της δημοσίας αιδούς. Η αποστολή τους ολοκληρώνεται με την κοινοποίηση των απόψεων και των αποτελεσμάτων της διερεύνησής τους στο ιστολόγιο της τάξης, για να ανταλλάξουν σχόλια με τους συμμαθητές τους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Κατά την τελευταία ώρα αυτής της φάσης όλες οι ομάδες παρουσιάζουν στην ολομέλεια της τάξης τα αποτελέσματα των ερευνών τους και τις απόψεις τους και αξιολογούν τις εργασίες τους. Προτείνεται να επακολουθήσει αυτοαξιολόγηση των ομάδων, ετεροαξιολόγηση από τις άλλες ομάδες, αλλά και αξιολόγηση από τον καθηγητή. Τα κριτήρια αξιολόγησης συστήνεται να στηρίζονται στους άξονες της επιτυχούς συνεργασίας μεταξύ των ομάδων, της επίτευξης των στόχων και της επικοινωνιακής επιτυχίας των κειμένων.

Γ΄ Φάση (στο εργαστήριο πληροφορικής)

Κατά την τρίτη φάση, που διαρκεί δύο έως τρεις διδακτικές ώρες, όλοι οι μαθητές καλούνται να επιλέξουν μία από τις τρεις δραστηριότητες που τους προτείνονται, ανάλογα με τις ιδιαίτερες κλίσεις και τα ενδιαφέροντά τους.

Ειδικότερα, τους δίνεται η ευκαιρία να επιλέξουν ελεύθερα: α) τη δημιουργία ενός νέου ψηφιακού μύθου β) τη δημιουργία μιας ψηφιακής αφίσας με πίνακες της Αναγέννησης εμπνευσμένους από την ελληνική μυθολογία ή γ) τη δραματοποίηση ενός μύθου που διδάχθηκαν στα ομηρικά έπη ή τη δραματική ποίηση, με σκοπό να συμμετάσχουν σε ένα παγκόσμιο φεστιβάλ για τη διάδοση μύθων και παραμυθιών που διοργανώνεται στην αρχαία Επίδαυρο.

Οι δραστηριότητες που προτείνονται έχουν ως στόχο αφενός να διεγείρουν τη φαντασία και να ενισχύσουν τη δημιουργική αυτοέκφραση των μαθητών και αφετέρου να τους παρέχουν την ευκαιρία αναστοχασμού σε σχέση με τα θέματα που πραγματεύτηκαν συνολικά.

Η τελική αξιολόγηση αφορά ένα νέο κειμενικό είδος, όπως είναι η ανάρτηση μιας παρουσίασης διαφανειών/ταινίας, μιας ψηφιακής αφίσας ή ενός θεατρικού έργου, που θα αποτελεί ένα νέο ψηφιακό πόρο για τους μελλοντικούς χρήστες του διαδικτύου. Προτείνεται να στηρίζεται σε δύο επίπεδα, της αυτοαξιολόγησης μέσα στα πλαίσια της ολομέλειας της τάξης και της αξιολόγησης από τον εκπαιδευτικό.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α΄ ΦΑΣΗ

1^ο Φύλλο Εργασίας – Ιδεαλιστές

Ένα από τα μεγαλύτερα έργα του Πλάτωνα είναι η «Πολιτεία» (ή «περί του δικαίου»), από το οποίο προέρχεται και το απόσπασμα της 3^{ης} Ενότητας. Ένα θεμελιώδες ερώτημα που θέτει ο Πλάτωνας σε αυτό είναι «πώς αυτός που κατέχει την ανώτερη από όλες τις τέχνες, δηλαδή την πολιτική, θα τοποθετήσει τις καλές τέχνες στην πολιτεία, τι ρόλο θα έχουν, ποια θα είναι η σχέση τους με την αισθητική απόλαυση και την ηδονή και ποιες επιδράσεις θα ασκούν στην ηθική διαπαιδαγώγηση των πολιτών».

➤ Η αποστολή σας είναι να συλλέξετε πληροφορίες για τις βασικές πολιτικές και παιδαγωγικές αντιλήψεις του Αθηναίου φιλοσόφου.

1. Αναζητήστε στο διαδίκτυο πληροφορίες για τον φιλόσοφο και το έργο του και γράψτε ένα σύντομο κείμενο εστιάζοντας κυρίως στα ακόλουθα σημεία:
  - ✓ τις συνθήκες της εποχής που διαμόρφωσαν τις πολιτικές αντιλήψεις του Πλάτωνα και τον πυρήνα της πολιτικής του σκέψης.
  - ✓ το θέμα που διαπραγματεύεται στο διάλογό του «Πολιτεία» ή «περί δικαίου».
  - ✓ τις απόψεις του για την ιδεώδη πολιτεία.
  - ✓ τις τάξεις που θα τη συγκροτούν και τις υποχρεώσεις της καθεμιάς.
  - ✓ τη διάκριση των μερών της ψυχής.
  - ✓ τις θεμελιώδεις αρετές που θα ενσαρκώνει η ιδανική πολιτεία του.
  - ✓ το μέσο έκφρασης που επιλέγει για να παρουσιάζει τις απόψεις του και τους λόγους αυτής της επιλογής του.

Ενδεικτικά σας προτείνονται οι παρακάτω ιστοσελίδες:

- [Πλάτων](#) (427-347 π.Χ.)
- [Πολιτεία](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- [Ο Πλάτων, η πολιτική και η Ακαδημία](#)
  - [Γιατί ο Πλάτων γράφει διαλόγους;](#)
2. Επισκεφθείτε την [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#) και μεταβείτε στην ενότητα Αρχαιογνωσία και Αρχαιογλωσσία στη Μέση Εκπαίδευση. Αναζητήστε και μελετήστε προσεκτικά τις ενότητες 7.5 «Η θεωρία των Ιδεών» και 7.7. «Πώς ο Πλάτων έφτασε στις Ιδέες». Στη συνέχεια, διατυπώστε με δικά σας λόγια τη θεωρία των ιδεών του Πλάτωνα.
  3. Αναζητήστε στο διαδίκτυο πληροφορίες για τις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις που προτείνονται από τον φιλόσοφο και κρατήστε σημειώσεις για τις βασικές του θέσεις σχετικά με:
    - ✓ τα στάδια της εκπαίδευσης.
    - ✓ τα μαθήματα που έχουν ιδιαίτερη παιδαγωγική αξία.
    - ✓ τον απώτερο σκοπό της παιδείας.

Μπορείτε να επισκεφθείτε τις εξής ιστοσελίδες για βοήθεια:

- [Η εκπαίδευση στον Πλάτωνα](#)
- [Η έννοια της Παιδείας στον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη](#)

4. Συλλέξτε από το διαδίκτυο μερικές εικόνες για τον φιλόσοφο και τα έργα του και αποθηκεύστε τις σε ένα φάκελο.

Αξιοποιώντας το υλικό που συλλέξατε, δημιουργήστε μια παρουσίαση διαφανειών στο PowerPoint με τίτλο «Ο Πλατωνικός Ιδεαλισμός».

Τέλος, κοινοποιήστε την εργασία σας στο ιστολόγιο της τάξης, για να ανταλλάξετε απόψεις με τους συμμαθητές σας.

2^ο Φύλλο Εργασίας - Θεολόγοι

Ο Πλάτων, σε αντίθεση με τον οντολογικό και γνωσιολογικό μηδενισμό των σοφιστών του 4^{ου} αι. π.Χ., υποστήριζε την πραγματικότητα του όντος. Το Ον (η οντολογική πραγματικότητα) είναι ο ιδεώδης κόσμος που υπερβαίνει το χώρο και τον χρόνο και συλλαμβάνεται μόνο με τη νόηση. Αντίθετα, το φαινόμενο (δηλαδή η φανέρωσή του) είναι ο υλικός κόσμος, ο οποίος υπόκειται στους περιορισμούς του χώρου και του χρόνου, γίνεται αντιληπτός με τις αισθήσεις και βρίσκεται σε διαρκή εξέλιξη.

➤ Αποστολή σας είναι να εξετάσετε τις θεολογικές και αισθητικές αντιλήψεις του Αθηναίου φιλοσόφου.

1. Στο διάλογο «*Τίμαιος*» ή «*περί φύσεως*» αποτυπώνει τις αντιλήψεις του για τη δημιουργία του κόσμου, του ανθρώπου και των άλλων ζωντανών οργανισμών από τον δημιουργό, τον «θείο τεχνίτη». Αναζητήστε και καταγράψτε πληροφορίες για την κοσμολογία του Πλάτωνα ως προς:
  - ✓ τη φύση του θεού και τη σχέση του με τον κόσμο και τον άνθρωπο.
  - ✓ τον ηθικό σκοπό του ανθρώπου.

Ενδεικτικά, σας προτείνονται οι παρακάτω ιστοσελίδες:

- [Θεολογική σκέψη, Πλάτων](#)
  - [Μεταμορφώσεις της Σκέψης, 02. Κλασική Αρχαιότητα](#): Διαβάστε το κεφ. «Η κοσμολογία του Πλάτωνα», σελ. 35-37.
  - [Θεός και θεολογία στο έργο του Πλάτωνα](#)
2. Κατά την εποχή του Πλάτωνα δημιουργήθηκαν λαμπρά έργα τέχνης, τα οποία σημάδεψαν ανεξίτηλα ολόκληρη την ανθρώπινη ιστορία. Στις συζητήσεις των μορφωμένων Αθηναίων ήταν πανταχού παρούσα η αυθεντία του Ομήρου, αλλά πολύ συχνά, για να παραβληθεί με τα καινούρια έργα του Σοφοκλή ή του Ευριπίδη, ενώ, όταν γινόταν λόγος για τις εικαστικές τέχνες, αναφερόταν ο μύθος του Δαιδάλου, Αθηναίου γλύπτη που θεωρούνταν εφευρέτης της

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

γλυπτικής και αναπόφευκτα οδηγούσε στο έργο του Φειδία. Ποιες ήταν άραγε οι σκέψεις του φιλοσόφου για την τέχνη και τη σχέση της με την αλήθεια και την αρετή; Αναζητήστε στο διαδίκτυο πληροφορίες για τις αισθητικές αντιλήψεις του Πλάτωνα και γράψτε σημειώσεις για:

- ✓ το περιεχόμενο που απέδιδε στην έννοια της τέχνης.
- ✓ τη σχέση κάθε καλλιτεχνικού δημιουργήματος με την αιώνια αρχετυπική του μορφή, την Ιδέα.
- ✓ το χαρακτηρισμό που απέδιδε στα έργα τέχνης.
- ✓ την παιδαγωγική αξία των έργων τέχνης.

Μπορείτε να αναζητήσετε βοήθεια στις ιστοσελίδες:

- [Αισθητικές αντιλήψεις στον Πλάτωνα](#): Δείτε τις υπερσυνδέσεις: τέχνες → αισθητικές → του Πλάτωνα.
  - [Οι απόψεις του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη για την ποίηση](#).
  - [Η αρχαία Φιλοσοφία για την Τέχνη και τους καλλιτέχνες](#).
  - [Μεταμορφώσεις της Σκέψης, 02. Κλασική Αρχαιότητα](#): Διαβάστε τα κεφ. «Η πλατωνική συγκριτική επιστήμη και τέχνης», σελ. 60-61 και «Αθηθινό-Καλό-Ωραίο»: Το αξεχώριστο τρίπτυχο, σελ. 64.
3. Ο Πλάτωνας, για να αποτυπώσει τη σχέση ανάμεσα στο αρχέτυπο και το είδωλό του, χρησιμοποιούσε ως συνώνυμες τις λέξεις: μίμησις, μέθεξις, ομοίωσις και παραπλησία. Αναζητήστε τη σημασία τους στην Επιτομή Λεξικού της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας των H.G. Liddell & R. Scott που υπάρχει στην [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#) και χρησιμοποιείστε τις σε 3-4 νεοελληνικές εκφράσεις.
4. Θυμηθείτε πώς παρουσιάζονται οι θεοί στην «Οδύσσεια» και την «Ιλιάδα» του Ομήρου που διδαχθήκατε στις προηγούμενες τάξεις, καθώς και στην «Ελένη» του Ευριπίδη. Με βάση τις πλατωνικές απόψεις που μελετήσατε, αν ήσασταν σύγχρονος του Πλάτωνα, θα του προτεινάτε να συμπεριληφθούν τα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ομηρικά έπη και η δραματική ποίηση στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα της ιδανικής πολιτείας;

Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας αναφέροντας συγκεκριμένα παραδείγματα.

5. Συγκεντρώστε από το διαδίκτυο χαρακτηριστικές εικόνες για τον Πλάτωνα και τα έργα του.

Αξιοποιώντας το υλικό που συλλέξατε δημιουργήστε μια παρουσίαση διαφανειών στο PowerPoint με τίτλο «Το Αγαθό, το Αληθινό και το Ωραίο στον Πλάτωνα».

Αναρτήστε την εργασία σας στο ιστολόγιο της τάξης, για να ανταλλάξετε απόψεις με τους συμμαθητές σας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Β΄ ΦΑΣΗ

1^ο Φύλλο Εργασίας - Μυθολόγοι

Η ποίηση και η μουσική λειτουργούσαν και εξακολουθούν να υφίστανται ως η κορωνίδα της παιδείας τόσο των αρχαίων όσο και των σύγχρονων Ελλήνων αντανakλώντας συγχρόνως το κλασικό ελληνικό πνεύμα σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι ποιητές της αρχαιότητας συγκαταλέγονταν ανάμεσα στους σοφούς και τα ομηρικά έπη αποτελούν διαχρονικά αγαπητά αναγνώσματα όλων των ηλικιών, τόσο για την εκφραστική τους δύναμη όσο και για την προβολή ηρωικών προτύπων και υψηλών ιδανικών. Χαρακτηριστικά, ο Πλάτων στην Πολιτεία (I 606e) αναφέρει «*Τὴν Ἑλλάδα πεπαίδευκεν οὗτος ὁ ποιητής*».

➤ Η αποστολή σας είναι να εξετάσετε τις απόψεις του πλατωνικού Σωκράτη για την παιδαγωγική αξία των μύθων, τους λόγους που οδήγησαν στη δημιουργία τους καθώς και τη σχέση τους με το κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο της εκάστοτε εποχής.

1. Επισκεφθείτε την πλατφόρμα του [Ψηφιακού Σχολείου](#), αναζητήστε και διαβάστε το κείμενο της [3^{ης} Ενότητας](#): «*Η εκπαίδευση στην Πολιτεία του Πλάτωνα*» στο Ανθολόγιο Φιλοσοφικών Κειμένων. Στη συνέχεια, αναζητήστε περισσότερες πληροφορίες στο διαδίκτυο για το 2^ο βιβλίο της Πολιτείας και την εκπαίδευση των φυλάκων και κρατήστε σημειώσεις για:

- ✓ τον δραματικό χρόνο, τον τόπο και τα πρόσωπα του συγκεκριμένου διαλόγου.
- ✓ το κύριο θέμα της συζήτησής τους.
- ✓ τον σκοπό και τα στάδια της εκπαίδευσης των φυλάκων.
- ✓ τους λόγους για τους οποίους ο πλατωνικός Σωκράτης επικρίνει τους ποιητές και τους μύθους τους.
- ✓ την τέχνη με την οποία παρομοιάζει την ποίηση.

Μπορείτε να αναζητήσετε βοήθεια στις ιστοσελίδες που σας προτείνονται:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- [Πολιτεία.](#)
  - [Η εκπαίδευση των φυλάκων στην Πλατωνική Πολιτεία.](#)
2. Μεταβείτε στην [Ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Περσέα](#), επιλέξτε “Collections/Texts” και στη συνέχεια “Greek and Roman Materials”, για να δείτε τα έργα της αρχαίας ελληνικής και ρωμαϊκής γραμματείας που περιλαμβάνει. Αναζητήστε το έργο του Πλάτωνα «*Δημοκρατία*» (Republic-Greek), επιλέξτε το 2^ο βιβλίο και στη συνέχεια το κείμενο κατατμημένο ανά σελίδα (page). Διαβάστε το απόσπασμα 337c-378e (στις σελίδες 377 και 378) και κρατήστε σημειώσεις για τα ακόλουθα ζητούμενα:
- ✓ τα είδη των μύθων ανάλογα με την περίσταση της αφήγησης και
  - ✓ τους μύθους του Ησιόδου και του Ομήρου που απορρίπτονται ως επιβλαβείς για την αγωγή των νέων.

Χρήσιμες επισημάνσεις:

- Για να βλέπετε συγχρόνως την αγγλική μετάφραση του πρωτοτύπου πατήστε πάνω δεξιά English (1969) load.
  - Αν σας δυσκολεύουν κάποιες λέξεις, αναζητήστε την ερμηνεία τους στην Επιτομή Λεξικού για την Αρχαία Ελληνική Γλώσσα των H.G. Liddell & R. Scott που θα βρείτε στην [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#).
3. Αναζητήστε σε ένα Ψηφιακό Λεξικό συνώνυμα και ομόρριζα της λέξης «μύθος» και καταγράψτε τα.
4. Με βάση τις γνώσεις σας από τη διδασκαλία των ομηρικών επών και της τραγωδίας «Ελένη» του Ευριπίδη θεωρείτε ότι οι μύθοι είναι αποκυήματα της φαντασίας επώνυμων ποιητών; Εξάλλου, μολονότι στο συγκεκριμένο απόσπασμα ο Πλάτωνας ασκεί αυστηρή κριτική στους ποιητές, τόσο στην Πολιτεία όσο και σε άλλα έργα του χρησιμοποιεί συνήθως μύθους και αλληγορίες, όπως τον μύθο του σπηλαίου, τον μύθο του Ηρός, τον μύθο της Διοτίμας κ.ά.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Αναζητήστε περισσότερες πληροφορίες στο Διαδίκτυο και καταγράψτε τις απόψεις σας για:

- ✓ τη σημασία του όρου και τα είδη των μύθων.
- ✓ τους δημιουργούς των μύθων και τους λόγους που προκάλεσαν τη γέννησή τους.
- ✓ το βασικό συστατικό τους στοιχείο.
- ✓ τον τρόπο μετάδοσής τους από γενιά σε γενιά.
- ✓ τον τρόπο προσέγγισής τους από τους λογοτέχνες, τους φιλοσόφους και τους εκάστοτε αναγνώστες στο πέρασμα του χρόνου.
- ✓ τη διαχρονική αξία των μύθων όχι μόνο για τα παιδιά αλλά και για τους ενήλικες.

Διαπιστώνετε κάποια διαφοροποίηση ως προς τον τρόπο προσέγγισης και ερμηνείας των μύθων ανάμεσα σε διαφορετικές εποχές; Πού οφείλεται;

Μπορείτε να αναζητήσετε βοήθεια στις ιστοσελίδες που σας προτείνονται ενδεικτικά:

[Η πρόσληψη της επικής διήγησης](#)

- [Μύθος - Μυθολογία](#)
- [Η Φιλοσοφική αμφισβήτηση του Μύθου](#)
- [Μύθος και λόγος στον Πλάτωνα](#): Διαβάστε το κεφ.1
- [Το πολυσύνθετο παζλ της αρχαίας Ελληνικής μυθολογίας](#)
- [Μυθολογία και υποσυνείδητο](#)
- [«Ο ελληνικός πολιτισμός έχει γεύση ελευθερίας»](#)
- [Μύθος και κοινωνική πραγματικότητα](#)

Η αποστολή σας ολοκληρώθηκε με επιτυχία. Κοινοποιήστε τις σκέψεις και τα πορίσματα της έρευνάς σας στο ιστολόγιο της τάξης, για να τα σχολιάσετε με τους συμμαθητές σας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2^ο Φύλλο Εργασίας – Κοσμοπολίτες

Στους μύθους, τα παραμύθια και τα όνειρα εμφανίζονται περιοδικά συγκεκριμένοι τύποι χαρακτήρων, σύμβολα και μοτίβα με καθορισμένες σχέσεις μεταξύ τους, όπως οι ήρωες που εκτελούν μια ιερή αποστολή, οι αγγελιοφόροι, οι σοφοί μέντορες κ.τ.λ. Για να περιγράψει αυτό το φαινόμενο ο Ελβετός ψυχολόγος Carl. G. Jung χρησιμοποίησε τον όρο «αρχέτυπο». Αυτό το κοινό μοτίβο που συναντάμε πολλές φορές ανάμεσα στους μύθους ο Joseph Campbell το ονόμασε «μονομύθος». Δομικά συστατικά του «μονομύθου» αποτελούν οι διαδικασίες της διαχώρισης, της μύησης και της επιστροφής (seperation-initiation-return). Η ιστορία αυτή παρουσιάζεται καθολικά σε μύθους ανά τον κόσμο και εμπεριέχει αρχετυπικές μορφές (με χαρακτηριστική το αρχέτυπο του ήρωα-ο πρωταγωνιστής της ιστορίας).

➤ Η αποστολή σας είναι να κάνετε ένα συναρπαστικό ταξίδι στην παγκόσμια μυθολογία και να καταγράψετε τις εμπειρίες και τις εντυπώσεις σας από τη μελέτη των αρχετύπων στη Θεογονία και Κοσμογονία άλλων λαών, τα οποία εκφράζουν διαχρονικά την ασυνείδητη φυλετική μνήμη και αποτελούν κοινή κληρονομιά της ανθρωπότητας.

1. Αναζητήστε σε ηλεκτρονικά λεξικά και καταγράψτε τις σημασίες των όρων: αρχέτυπο, σύμβολο, μοτίβο, συνειδητό και ασυνείδητο. Σχηματίστε 3-4 προτάσεις στη νεοελληνική γλώσσα αξιοποιώντας τους παραπάνω όρους. Τα αρχέτυπα δεν τα συναντάμε μόνο στην αφήγηση ιστοριών αλλά και στα θρησκευτικά μυστήρια και στις τελετές μύησης (rites of passage). Ο όρος «αρχέτυπο», ο οποίος εισήχθη στις λογοτεχνικές σπουδές στις αρχές του αιώνα μας, προήλθε από τις θεωρίες του Ελβετού ψυχολόγου και ψυχιάτρου Karl C. Jung και τις μελέτες του Σκοτσέζου εθνολόγου και ανθρωπολόγου Sir James Frazer.

Αναζητείστε περισσότερες πληροφορίες στο διαδίκτυο και κρατήστε σημειώσεις για:

- ✓ τη θεωρία των αρχετύπων.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- ✓ ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αρχαιολογικού συμβόλου.

Ενδεικτικά σας προτείνονται οι ιστοσελίδες:

- [Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων](#)
  - [Ο βυθισμένος κόσμος των αρχαίων](#)
  - [Το πολυσύνθετο παζλ της αρχαίας Ελληνικής μυθολογίας](#)
2. Η παγκόσμια θεογονία και κοσμογονία περιλαμβάνει μια πληθώρα συναρπαστικών μύθων, οι οποίοι μας αποκαλύπτουν με σύμβολα την προσπάθεια του Νου να συλλάβει και να εκφράσει όχι μόνο το μάγεμα αλλά και τον τρόπο μπροστά στο Μέγα Μυστήριο της Φύσης και της Ζωής.

Ποιες ομοιότητες ή διαφορές υπάρχουν άραγε ανάμεσα στην αρχαιοελληνική μυθολογία, την οποία γνωρίζετε από την παιδική σας ηλικία, και στις μυθολογίες των άλλων λαών; Καταγράψτε τις σκέψεις και τα πορίσματα από την έρευνά σας στο διαδίκτυο.

Αν χρειάζεστε βοήθεια, μπορείτε να δείτε τις εξής ιστοσελίδες:

- [Κοσμογονία: Τι πίστευαν οι λαοί για τη δημιουργία του κόσμου](#)
  - [Η παρθένος-μητέρα](#)
  - [Ο Συμβολισμός του Φιδιού στην Παγκόσμια Μυθολογία-Μυθολογίες-Θεολογίες](#)
  - [Μύθοι και ήρωες στην αρχαία Ελλάδα και Κίνα](#)
  - [Ο συμβολισμός στη μυθολογία των Ατζέκ\(ων\)](#)
3. Παρακολουθείστε προσεκτικά τα πρώτα 17.20' λεπτά και στη συνέχεια από το 52.30' ως το 54.40' της συνέντευξης του Αμερικανού μυθολόγου και συγγραφέα [Joseph Campbell: Η δύναμη του μύθου, ο ήρωας](#) και σημειώστε:
- ✓ το βασικό θέμα της συζήτησης.
  - ✓ το βασικό κίνητρο για το ταξίδι και τις περιπέτειες του ήρωα που ανιχνεύεται σε κάθε πολιτισμό.
  - ✓ ο μύθος του ήρωα εξελίσσεται ή παραμένει σταθερός; Ποιοι παράγοντες τον επηρεάζουν;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- ✓ τι συμβολίζει ο μύθος του Προμηθέα;
- ✓ υπάρχουν κοινά στοιχεία ανάμεσα στους θρησκευτικούς μύθους; Ποια είναι αυτά;
- ✓ γιατί ο καθένας μας στην πορεία της ζωής μοιάζει με έναν μικρό ήρωα;
- ✓ ποιες είναι η προβλέψεις του διανοητή για τη γέννηση ενός μελλοντικού μύθου;

4. Οι δημιουργοί έργων τέχνης συχνά αξιοποιούν μυθολογικά αρχέτυπα, τα οποία βρίσκουν μεγάλη απήχηση στον αναγνώστη ή το θεατή. Για παράδειγμα, παρακολουθείστε το βίντεο [The Hero's Journey](#) (7.39').

Αναγνωρίζετε τους ήρωες των κινηματογραφικών ταινιών; Ποια είναι τα κοινά στάδια της πορείας τους;

5. Στην εποχή μας, και ιδιαίτερα στις αναπτυγμένες κοινωνίες της Δύσης, ο λόγος με τη μορφή της γνώσης και των τεχνολογικών της εκφάνσεων, έχει κυριολεκτικά εκτοπίσει κάθε μυθικό στοιχείο με την παραδοσιακή σημασία του όρου. Όμως αυτό δεν σημαίνει πως δεν υφίστανται και σήμερα μύθοι αποπροσανατολιστικού και χειραγωγικού χαρακτήρα στην υπηρεσία μιας κοινωνικής πραγματικότητας η οποία είναι πλήρως υποταγμένη στη λογική της εξυπηρέτησης οικονομικών και εξουσιαστικών συμφερόντων. Τα σύγχρονα παραμύθια μας είναι οι αστικοί μύθοι (urban legends).

- ✓ τι είναι οι αστικοί μύθοι και ποιοι τους δημιουργούν;
- ✓ ποιοι παράγοντες διευκολύνουν τη διάδοσή τους;
- ✓ καταγράψτε δύο έως τρεις σύγχρονους μύθους που σας εντυπωσίασαν.
- ✓ ποια ιδανικά, αξίες και αντιλήψεις επιχειρούν να μεταβιβάσουν στους νέους;
- ✓ παρατηρείτε διαφοροποίηση στη θεματολογία τους σε σύγκριση με τους μύθους της παραδοσιακής μυθολογίας; Που νομίζετε ότι οφείλεται;

Ενδεικτικά, σας προτείνονται οι ιστοσελίδες:

- [Αστικοί μύθοι \(Urban legends\)](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην ποιότητα της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- [Ελληνικοί «αστικοί μύθοι» που άντεξαν στο χρόνο](#)
- [Έλληνες, καχύποπτοι φτιάχνουν νέους «μύθους»](#)

Η αποστολή σας ολοκληρώθηκε με επιτυχία! Ανακοινώστε τις σκέψεις και τα πορίσματα της έρευνάς σας στο ιστολόγιο της τάξης, για να ανταλλάξετε απόψεις με τους συμμαθητές σας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

3^ο Φύλλο Εργασίας – Καλλιτέχνες

Αδιαμφισβήτητα, η ποίηση αποτελεί μια ύψιστη μορφή πνευματικής δημιουργίας, καθώς είναι απόρροια του έμφυτου χαρίσματος και της δεξιοτεχνίας του καλλιτέχνη. Συγχρόνως όμως υπάρχει και ο δεσμός του καλλιτέχνη με την εποχή του, ο οποίος δεν είναι μόνο διανοητικός, ούτε συναισθηματικός «είναι καθαρά βιολογικός ομφάλιος λώρος» είχε πει ο Γ. Σεφέρης, αφού η τέχνη αποτελεί τον καθρέφτη του πνευματικού και ευρύτερα του πολιτιστικού επιπέδου ενός λαού. Ο καλλιτέχνης «τίκτει αυτά που η εποχή του κυοφορεί»!

➤ Η αποστολή σας είναι να εξετάσετε την αξία και τη σχέση του καλλιτεχνικού δημιουργήματος με την εποχή του και να εκτιμήσετε τη στάση του Πλάτωνα απέναντι στην ποίηση.

1. Τι σημαίνουν οι όροι λογοτεχνία, τέχνη, «στρατευμένη» τέχνη, αισθητική και λογοκρισία; Αναζητήστε στο διαδίκτυο τη σημασία τους και αξιοποιήστε τους σε 3-4 προτάσεις της νεοελληνικής γλώσσας.
2. Αναζητήστε πληροφορίες για την ποίηση ως καλλιτεχνική δημιουργία και κρατήστε σημειώσεις για:

- ✓ τα ιδιαίτερα γνωρίσματα της προσωπικότητας του καλλιτέχνη ποιητή.
- ✓ τη σχέση του με το εκάστοτε κοινωνικό και πολιτικό περιβάλλον.
- ✓ την αυτονομία του καλλιτέχνη.
- ✓ τα συστατικά στοιχεία της τέχνης του και τα στάδια σμιλεύματος της ποιητικής του δημιουργίας.
- ✓ την αξία της πνευματικής του παρακαταθήκης για τις μελλοντικές γενιές.
- ✓ την αναγκαιότητα και την προσφορά της τέχνης στη ζωή μας γενικότερα.

Ενδεικτικά, σας προτείνονται οι ακόλουθες ιστοσελίδες:

- [Η τέχνη χτες και σήμερα](#)
- [Γιώργος Σεφέρης: Η Τέχνη και η εποχή](#)
- [Τέχνη και Κριτική](#): Διαβάστε τα κείμενα: Η λειτουργία της τέχνης και ο ρόλος και η αναγκαιότητα της Τέχνης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- [Δημιουργός και δημιουργικότητα στην ποίηση](#)
- [Τι είναι η ποίηση](#)
- [Τι χρησιμεύει η ποίηση;](#)

3. Μεταβείτε στην πλατφόρμα του [Ψηφιακού Σχολείου](#), αναζητήστε στο διαδραστικό βιβλίο μαθητή: Φιλοσοφικός Λόγος (Γ΄ Γενικού Λυκείου Θεωρητικής Κατεύθυνσης) την εισαγωγή στην *Πολιτεία* του Πλάτωνα και διαβάστε το κεφ. 9. «Τέχνη ελεγχόμενη».

Με βάση τις γνώσεις σας για την τέχνη και το υλικό που αξιοποιούν στα έργα τους οι επικοί και τραγικοί ποιητές και όσα μελετήσατε προηγουμένως, ποια είναι η άποψή σας για την πρόταση του Πλάτωνα; Συμφωνείτε ότι οι ποιητές πρέπει να υποβάλλουν σε λογοκριτές τα έργα τους; Δικαιολογήστε την απάντησή σας.

Αν χρειάζεστε βοήθεια, ανατρέξτε στην [Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας \(Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου\)](#) που υπάρχει στο Ψηφιακό Σχολείο και διαβάστε τα κεφ. α. «Ηρωικό έπος: Όμηρος» και β. «Διδακτικό έπος: Ησίοδος».

4. Γνωρίζετε ιστορικές περιόδους και περιπτώσεις που ασκήθηκε αυστηρή λογοκρισία στην Τέχνη; Γράψτε μερικά συγκεκριμένα παραδείγματα. Ο καλλιτέχνης/ δημιουργός πρέπει, κατά τη γνώμη σας, να είναι απόλυτα ελεύθερος ή θα πρέπει να υπόκειται σε ορισμένους περιορισμούς; Αιτιολογήστε την άποψή σας.

Μπορείτε να αναζητήσετε βοήθεια με ελεύθερη πλοήγηση στο διαδίκτυο ή επισκεπτόμενοι τις ιστοσελίδες που σας προτείνονται:

- [Ιερά Εξέταση](#)
- [Το ραδιοφωνικό μήνυμα του Σεφέρη κατά της χούντας στο Β.Β.Σ](#)
- [Έχει ανάγκη ο Θεός από εισαγγελέα;](#)
- [Λογοκρισία στην Ελλάδα](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η αποστολή σας ολοκληρώθηκε με επιτυχία! Κοινοποιήστε τις σκέψεις και τα πορίσματα της έρευνάς σας στο ιστολόγιο της τάξης, για να ανταλλάξετε απόψεις με τους συμμαθητές σας.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γ΄ ΦΑΣΗ

Κοινό Φύλλο Εργασίας

Συζητήστε με τους συμμαθητές σας και επιλέξτε μια από τις δραστηριότητες που σας προτείνονται, ανάλογα με τις ιδιαίτερες κλίσεις και τα ενδιαφέροντά σας.

1. Δημιουργήστε ένα δικό σας μύθο αιτιολογικό, ηρωικό, κοσμογονικό, ιστορικό ή πολιτικό. Επιλέξτε χαρακτήρα ή χαρακτήρες, την πλοκή, τα χρονικά επίπεδα της ιστορίας, τις πληροφορίες και οργανώστε την αφήγησή σας αξιοποιώντας τα κατάλληλα εκφραστικά μέσα. Αναζητήστε στο διαδίκτυο σχετικές εικόνες και δημιουργήστε μια παρουσίαση με το PowerPoint ή μια ταινία με το Movie Maker.
2. Εντοπίστε αναγεννησιακούς πίνακες εμπνευσμένους από την αρχαία ελληνική μυθολογία και γράψτε μια λεζάντα για το μύθο που αποτέλεσε την πηγή έμπνευσής τους. Αξιοποιώντας το εργαλείο [Glogster](#) δημιουργήστε μια ψηφιακή αφίσα με τίτλο: «Ελληνική μυθολογία και Ευρωπαίοι ζωγράφοι».
3. Πρόκειται να συμμετάσχετε σε ένα παγκόσμιο φεστιβάλ για τη διάδοση μύθων και παραμυθιών που διοργανώνεται στην αρχαία Επίδαυρο. Επιλέξτε έναν μύθο από τα ομηρικά έπη ή την τραγωδία που σας εντυπωσίασε περισσότερο και δραματοποιήστε τον.

Χωρίστε την ιστορία σε σκηνές, οργανώστε ανάλογα την αφήγηση και το διάλογο των ηρώων και μοιραστείτε τους ρόλους. Αν θέλετε, μπορείτε να φτιάξετε με απλά καθημερινά υλικά κοστούμια και αξεσουάρ για κάθε ρόλο, να στήσετε το σκηνικό και να επιλέξετε και μουσική επένδυση για το θεατρικό σας έργο. Όταν ολοκληρώσετε την εργασία σας, βιντεοσκοπήστε το θεατρικό σας έργο.

- Κοινοποιήστε την εργασία σας στο ιστολόγιο της τάξης και στο ιστολόγιο του σχολείου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το συγκεκριμένο σενάριο θα μπορούσε να αναδιαμορφωθεί σε μια πιο σύντομη εκδοχή ανάλογα με την εκτίμηση του διδάσκοντος και σε σχέση με τα ενδιαφέροντα και τις δεξιότητες των μαθητών της τάξης του. Συγκεκριμένα, θα μπορούσε να συγχωνεύσει τις δύο πρώτες φάσεις σε μία, αν συγκροτηθούν στην αρχή πέντε ομάδες των τριών ή τεσσάρων μαθητών και αναλάβουν να επεξεργαστούν συγχρόνως τα πέντε φύλλα εργασίας. Επίσης, θα μπορούσε να παρακάμψει την πρώτη φάση, αν αξιοποιήσει το λογισμικό [«Αρχαίοι Έλληνες Φιλόσοφοι»](#), το οποίο συνοδεύει το σχολικό βιβλίο για την εξοικείωση των μαθητών με τα βασικά σημεία της Φιλοσοφίας του Πλάτωνα.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Ενδεχομένως να προκύψουν δυσκολίες κατά την εφαρμογή του σεναρίου, καθώς έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με τις παιδαγωγικές αρχές που βασίζονται στη Μάθηση μέσω Σχεδιασμού και οι δραστηριότητες των φύλλων εργασίας απαιτούν την αξιοποίηση των ΤΠΕ. Για αυτό προτείνεται ο διδάσκων να είναι εξοικειωμένος με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας και σταδιακά να μυήσει στο πνεύμα της και τους μαθητές του, ώστε να συνεργάζονται ευχάριστα και αποτελεσματικά μέσα στα πλαίσια της ομάδας τους.

Εξίσου σημαντικές για την απρόσκοπτη εφαρμογή του σεναρίου θεωρούνται η ευχέρεια του διδάσκοντος στη χρήση των προτεινόμενων εργαλείων/λογισμικών και η ευέλικτη προσαρμογή των δραστηριοτήτων σε σχέση με το γνωστικό επίπεδο και την ωριμότητα των μαθητών του, ώστε να καθοδηγούνται αποτελεσματικά και να μην υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση στο ήδη εκτεταμένο χρονικά σενάριο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βακαλούδη, Δ. Α. 2003. *Διδάσκοντας και Μαθαίνοντας με τις Νέες Τεχνολογίες. Θεωρία και Πράξη*. Αθήνα: .Εκδόσεις: Πατάκη.

Kalantzis, M. & B. Cope, 2008. *Νέα Μάθηση. Μετασχηματιστικοί Σχεδιασμοί για την Παιδαγωγική και την Αξιολόγηση*.

<http://neamathisi.com/learning-by-design/> [26/08/2014]

Καραμήτρον, Α. 2012. *Η παιδαγωγική αξία του μύθου μέσα από τον δραματικό εναγκαλισμό του ένθεου και του ευφάνταστου*.

[Blog του Θόδωρου Γραμματά](#) [26/08/20y14]

Καρρά, Μ. *Ζητήματα αισθητικής, ηθικής και πολιτικής στο πλατωνικό έργο*. Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών. Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης.

<https://www.academia.edu/4397845> [26/08/2014]

Κουτσογιάννης, Δ. 2001. *Πληροφορική -Επικοινωνιακή Τεχνολογία και Γλωσσική Αγωγή: Η Διεθνής Εμπειρία*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. «*Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης*». Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*. Πρακτικά της 32^{ης} Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ, 208-222.

http://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_32_208_222.pdf [26/08/2014]

Λεοντσίνη, Ν. 2013. «*Η κριτική της ποίησης στην Πολιτεία και στον Ίωνα του Πλάτωνα και η απάντηση της Ποιητικής του Αριστοτέλη*». Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία. Καλαμάτα.

http://195.251.38.253:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/254/189_000033.pdf?sequence=1 [26/08/2014]

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Λυμπιτσιούνη, Μ. 2011. *Η τέχνη στη σκέψη του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη. Οι θεωρίες τους για τη μίμηση*. Μεταπτυχιακή εργασία στο Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκης.
<http://invenio.lib.auth.gr/record/126332/files/GRI-2011-6544> [26/08/2014]
- Μανιάτης, Ν. Γ. 2005. *Φιλοσοφία και Πολιτεία στον Πλάτωνα. Ο φιλόσοφος – βασιλεύς και η άριστη Πολιτεία..* Αθήνα: Εκδόσεις Έννοια.
- Ματσαγγούρας, Γ. Η. 2008. *Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρης.
- Μαυρόπουλος, Γ. Θ. 2006. *Η «Πολιτεία» του Πλάτωνα. Β΄ βιβλίο*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Ζήτρος.
- Μιχαηλίδης Π. Κ. 1998. *Πλάτων. Λόγος και Μύθος. Εισαγωγή στην Πλατωνική Φιλοσοφία*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαδήμα.
- Παττακός, Σ. 2011. *Η μυστική διδασκαλία του Πλάτωνα*. Εκδόσεις: Νέα Ακρόπολη. 3^η Έκδοση βελτιωμένη.
- Πλάτων, Πολιτεία*. 2002. (Μτφρ. Ν. Μ. Σκουτερόπουλος). Αθήνα: Εκδόσεις Πόλις.
- Πόλκας Α. & Κ. Τουλούμης. 2012. *Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και γραμματείας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
http://www.greeklanguage.gr/sites/default/files/digital_school/3.1.3ancient_greek_polkas-touloumis_0.pdf [26/08/2014]
- Σιδέρης, Α. «Διάλογοι»: *Ζητήματα τέχνης, αισθητικής και ηθικής στον Πλάτωνα*. Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού.
https://www.academia.edu/3585246/Art_Aesthetic_and_Moral_Issues_in_Platon_in_Greek [26/08/2014]

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Χοντολίδου, Ε. 1999. «Εισαγωγή στην έννοια της πολυτροπικότητας». Στο *Γλωσσικός Υπολογιστής*. Περιοδική έκδοση του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας για τη Γλώσσα και τη Γλωσσική αγωγή. Θεσσαλονίκη. (τόμος 1, τεύχος 1, σελ. 115-117).

Ψυχοπαίδης, Κ. 1999. *Ο φιλόσοφος, ο πολιτικός και ο τύραννος*. Αθήνα: Εκδόσεις: Πόλις.

[Ημερομηνία τελευταίας προσπέλασης 24/08/2014]

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ